

INSPIRATIONSPUNKTER

[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

Teknisk gennemgang af forslag til ændring af konkurrenceloven (L 6) i ERU den 2. november 2017

1. Indledning [1. slide - forside]

- Tak for invitationen til teknisk gennemgang af forslaget til ændring af konkurrenceloven.
- Lovforslaget blev, som I ved, fremsat den 4. oktober og førstebehandlet den 10. oktober.
- Jeg vil i dag gennemgå de væsentligste elementer i lovforslaget, og hvis I har spørgsmål og bemærkninger, foreslår jeg, at vi tager dem bagefter.

2. Agenda [2. slide]

- Lovforslaget består af fire forskellige større dele, som I kan se på sliden – og så lidt blandet til sidst.
- I får udleveret en oversigt, der beskriver de gældende regler på de her punkter sammenholdt med de nye forslag [*oversigten cirkuleres*].

3. Formålet med lovforslaget [3. slide]

- Det helt overordnede formål med forslaget er at gøre det nemmere for virksomheder at vurdere, om et konsortiesamarbejde er lovligt.
- Det er en vurdering, som mange virksomheder i dag synes er vanskelig.
- Konsortier, der begrænser konkurrencen kan være meget skadelige for markederne – og de er derfor ulovlige.
- Men konsortier, der fører til flere bud på en opgave, vil kunne øge konkurrencen. Og en effektiv konkurrence fører til lavere priser til gavn for samfundet.

- Målet med lovforslaget er derfor – først og fremmest – at gøre det nemmere for virksomhederne at finde ud af, om de er indenfor lovens rammer eller uden for, når de går sammen i et konsortium.
- Virksomhederne har efterspurgt klarere regler, og interesseorganisationerne har været inddraget undervejs.
- Herudover indeholder lovforslaget regler, der i øvrigt har til formål at styrke rammerne for håndhævelse af konkurrenceloven. Det gør vi ved at tilpasse nogle af de regler, der allerede findes i loven i dag.
- Det *er* lidt en pose blandede bolcher, som flere af jer også påpegede under førstebehandlingen.

4. Nye bagatelregler & konsortier [4. slide]

- Udgangspunktet for konkurrencereglerne er, at aftaler, der begrænser konkurrencen, er ulovlige.
- I dag er der undtagelser til denne hovedregel, når en aftale kun har en lille konkurrencemæssig betydning.
- Men det er ikke altid nemt for virksomhederne at vurdere, og derfor skal reglerne være mere tydelige.
- Vi skal finde en balance, som gør det nemmere for virksomhederne at finde ud af, hvornår et konsortiesamarbejde er lovligt, og hvornår det er ulovligt.
- Med forslaget lægges der op til, at virksomheder, der samlet har markedsandele under en fastsat bagatelgrænse, kan indgå aftaler, uden at de kommer i strid med konkurrencereglerne.
- Den bagatelgrænse, der lægges op til er på 10 pct., hvis virksomhederne er konkurrenter og på 15 pct., hvis virksomhederne ikke er konkurrenter. Det svarer også til, hvad der gælder i EU-sagerne.
- Grunden til, at det er markedsandelen, der er relevant, er, at den siger noget om virksomhedernes indflydelse – eller deres styrke – på det marked, som de handler på.

- Og helt afgørende er det, at formålet med en aftale aldrig – uanset virksomhedernes markedsandele – må være at begrænse konkurrencen.
- Hvis aftalens tyngdepunkt – altså den væsentligste del af aftalen – f.eks. er at aftale priser, eller at opdele kunder eller markeder mellem sig for at presse priserne op, vil man sige, at aftalen har til formål at begrænse konkurrencen.
- Hvis aftalens tyngdepunkt derimod er at lave en fælles produktion, vil man sige, at den ikke har til formål at begrænse konkurrencen. Det kan f.eks. være to virksomheder, der går sammen om at bygge en bro, og som i den forbindelse indgår en aftale om at give et fælles bud.
- Vi foreslår altså, at virksomheder, der tilsammen har en markedsandel under bagatelgrænserne, fint kan gå sammen om at byde på en opgave, så længe aftalen mellem dem ikke har til formål at begrænse konkurrencen.
- Som I kan se i høringssvarene bakker erhvervsorganisationerne helt overvejende op om forslaget.
- Når det er sagt, så er det klart, at vi *ikke* med denne ændring løser alle de problemer, som virksomhederne oplever på konsortieområdet. De vil fortsat skulle foretage konkrete vurderinger på egen hånd.
- Virksomhederne skal f.eks. vurdere, om de er konkurrenter, de skal vurdere deres markedsandele, og de skal vurdere, om aftalen mellem dem har *til formål* at begrænse konkurrencen.
- Erhvervsorganisationerne får ikke den *safe harbour*, som de måske kunne have ønsket sig. De får altså ikke det helt afgrænsede område, hvor de aldrig er i konflikt med reglerne.
- Men sådan er det på konkurrenceområdet. Der vil altid være tale om konkrete sager med konkrete vurderinger.
- Hvis man laver en ren *safe harbour*, er der en risiko for, at man gør karteller lovlige. Det kan vi som samfund ikke have interesse i – og i øvrigt vil en ren dansk *safe harbour* ikke være på linje med EU-reglerne.
- Men med forslaget *bliver* reglerne klarere, og der opstilles tydelige kriterier for konsortiesamarbejder.

- Og herudover er Konkurrencerådet i gang med at lave en uddybende vejledning om konsortier – med konkrete eksempler, som skal hjælpe virksomhederne, når de overvejer at indgå konsortiesamarbejder.

5. Fusioner [5. slide]

- Formålet med fusionsreglerne er at sikre, at fusioner ikke hæmmer den effektive konkurrence til skade for konkurrenter og forbrugere.
- Reglerne betyder, at fusioner over en vis størrelse ikke må gennemføres, før de er godkendt af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.
- Det er de deltagende virksomheders omsætning, der afgør, om en fusion skal anmeldes til og vurderes af styrelsen.

[Hvis der afgives tilsagn, kan fristen forlænges]

- Når konkurrencemyndighederne behandler fusionssager, skal de træffe afgørelse inden for en fastsat frist – hvis de ikke gør det, bliver fusionen automatisk godkendt.
- Det er nemlig vigtigt for virksomhederne, at de ved, hvor lang tid der går, før de får afklaring af en så væsentlig beslutning, som en fusion oftest er.
- Men samtidig er det vigtigt, at konkurrencemyndighederne har alle de nødvendige oplysninger for at kunne vurdere fusionen korrekt.
- Ellers risikerer vi, at fornuftige fusioner bliver afvist, eller at de markedsskadelige bliver godkendt. Begge dele kan føre til uheldige konkurrencevilkår.
- I fusionssager er det ikke usædvanligt, at en virksomhed forpligter sig til at agere på en bestemt måde i forbindelse med, at fusionen godkendes. Det kan f.eks. være, at en af de fusionerende virksomheder forpligter sig til at sælge en mindre del af virksomheden fra.
- Det var tilfældet i en sag, hvor 2 spiritusproducenter ønskede at fusionere. Fusionen blev godkendt mod at parterne afgav tilsagn

om at frasælge et af deres spiritusmærker, nemlig akvavitmærket Brøndum.

- I konkurrenceloven hedder det, at virksomheden kan afgive et tilsagn for at få fusionen godkendt. Tilsagn kan være et alternativ til at en fusion forbydes.
- Tilsagn kan fremsættes på ethvert tidspunkt. Men typisk vil det først ske, når det er besluttet, at behandlingen af en fusion skal undersøges nærmere. Teknisk taler man om, at fusionen er gået i ”fase 2”.
- Med lovforslaget gør vi det klart, at *hvis* tilsagn fremsættes på dag 70 eller senere – altså efter at sagen er gået i fase 2 – så kan fristen, der ellers er på 90 hverdage, forlænges.
- Det bliver endvidere helt klart, at fristen kan forlænges med 20 hverdage.

[Kun forpligtende tilsagn kan forlænge fristen]

- For at fristen ikke bare forlænges, hver gang der kommer et mere eller mindre konkret forslag til tilsagn, gør vi det også klart, at det kun er de tilsagn, der er forpligtende, som kan forlænge fristen med 20 hverdage.
- Virksomheden skal altså på et formelt niveau have afgivet tilsagn til myndighederne.

[Der kan sættes en frist for afgivelse af tilsagn]

- Det fremgår ikke klart af de gældende regler, hvor sent i forløbet der kan afgives tilsagn. Det er ikke hensigtsmæssigt for hverken virksomhederne eller myndighederne.
- For at undgå, at fusionssagerne trækker i langdrag, foreslår vi, at der sættes en frist for, hvor sent i forløbet virksomhederne kan komme med tilsagn.
- Hovedreglen bliver, at tilsagn skal være fremsat senest 90 dage efter beslutningen om at gå i fase 2.
- Hvis virksomhederne kommer med ændringer til tilsagn efter fristen, kan myndighederne godt – undtagelsesvist – inddrage dem i sagen.

[Uret kan i særlige tilfælde sættes i stå]

- Endelig foreslår vi, at konkurrencemyndighederne i særlige tilfælde kan sætte frist-uret i stå – ”stop-the-clock” som det hedder på engelsk. Den mulighed har Kommissionen også, når de behandler fusionssager.
- Det gælder, når virksomhederne ikke inden for en fastsat frist afleverer de efterspurgte oplysninger.
- På den måde sikrer vi, at fusionen vurderes på det mest oplyste grundlag til gavn for konkurrencen på markedet.

6. Offentlighedsloven m.v. [6. slide]

- Ved førstebehandlingen rejste Pelle Dragsted (EL) en mulig bekymring for forslagene om offentlighedsloven og databeskyttelsesforordningen.
- Hvis jeg forstod det rigtigt, er det navnlig hensynet til borgerne og virksomhedernes adgang til oplysninger, der tænkes på.
- Det er en vanskelig balance, og vi skal naturligvis være opmærksomme på de forskellige hensyn for at finde den *helt rigtige* balance.
- Når konkurrencemyndighederne behandler konkurrencesager, kommer de i besiddelse af rigtig mange virksomhedsoplysninger, og også følsomme og fortrolige oplysninger.
- Derfor blev det tillagt stor vægt i Folketinget, da konkurrenceloven blev vedtaget i 1997, at offentlighedsloven *ikke* skulle gælde i konkurrencesager.
- Offentligheden skal – som udgangspunkt – ikke have adgang til virksomhedernes interne oplysninger.

[Egenaces]

- Det hensyn gælder imidlertid ikke i forhold til virksomheden selv, og det er derfor sådan, at virksomhederne kan søge om såkaldt egenaces – det vil sige oplysninger om dem selv – efter offentlighedsloven.
- Med forslaget gør vi det klart, at retten til egenaces *gælder* i afgørelsessager – og kun i afgørelsessager.

- Det står allerede i bemærkningerne i dag, men det fremgår ikke af selve lovtæksten.
- Når det ikke foreslås, at retten til egenaces også skal gælde i undersøgelsesfasen, er det fordi, det vil kunne skade den videre efterforskning.
- F.eks. ville en virksomhed kunne få adgang til oplysninger om hvilke andre virksomheder, der også var en del af en undersøgelse på et tidligt tidspunkt i sagen.
- Derfor holder vi fast i, at retten til egenaces fortsat skal gælde for virksomheder – men at den først gælder, når undersøgelsesfasen er afsluttet, og myndighederne har besluttet at gå videre med sagen.

[Fravigelse af databeskyttelsesforordningen]

- Den nye databeskyttelsesforordning har I sikkert hørt om i andre sammenhænge. Den gælder fra maj næste år.
- Forordningen giver mulighed for at begrænse bestemmelserne om oplysningspligt og indsigtsret, f.eks. hvis der er efterforskningsmæssige hensyn eller hensyn til fortrolige forhold.
- Med forslaget udnytter vi denne mulighed.
- Det gør vi, fordi konkurrencemyndighederne ligger inde med særdeles mange oplysninger. Især ved kontrolundersøgelser hos virksomhederne, hvor man kopierer udvalgte medarbejders computere, kommer myndigheden i besiddelse af meget omfattende materiale, herunder også personoplysninger.
- Hensynet bag forslaget er, at personer ikke med forordningen i hånden skal kunne få adgang til oplysninger, som virksomhederne ikke selv kan få adgang til efter offentlighedsloven, og som kan skade myndighedernes efterforskning.
- Det vil f.eks. skade både virksomhederne og efterforskningen, hvis en medarbejder fra én virksomhed kan få ret til at se, om der er oplysninger om den pågældende i materiale, som er indhentet hos en anden virksomhed.

- Derfor – og fordi offentlighedsloven ikke finder anvendelse – vurderer vi, at det er mest hensigtsmæssigt at begrænse oplysningspligten og indsigtsretten i konkurrencesagerne.
- Det kan også bemærkes, at det fremgår af Justitsministeriets betænkning om forordningen, at netop konkurrenceområdet er et område, hvor man kan overveje at begrænse disse bestemmelser anvendelse.
- Og endelig skal jeg minde om, at databeskyttelsesforordningen herudover selvfølgelig gælder fuldt ud – også i konkurrencesager.

[Begrænset partsaktindsigt i EU-fusionssager]

- Konkurrencemyndighederne i Danmark kommunikerer ofte med andre europæiske konkurrencemyndigheder og med Kommissionen.
- Når denne kommunikation vedrører Traktatens forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling, gælder det efter konkurrenceloven, at virksomhederne ikke har adgang til partsaktindsigt i korrespondancen.
- Årsagen er, at der er behov for, at de europæiske konkurrencemyndigheder kan have en fri meningsudveksling om f.eks. juridiske og økonomiske vurderinger.
- Vi foreslår, at sager, der behandles efter fusionskontrolforordningen får samme ramme, da hensynet til fortrolig korrespondance er det samme i fusionssagerne som i de øvrige sager.
- Virksomhederne vil dog fortsat altid kunne få adgang til partsaktindsigt i oplysninger om sagens faktiske forhold.

7. Straf [7. slide]

- Denne del af forslaget handler om beregning af omsætning, konfiskation og straflempelse.

[Global koncernomsætning]

- Når virksomhederne pålægges bøder, beregnes bøderne på baggrund af virksomhedernes omsætning. På den måde ”rammer” bøderne små og store virksomheder på en ensartet facon.

- Vi foreslår, at det skrives direkte ind i lovteksten, at omsætningen skal beregnes på baggrund af virksomhedens globale omsætning og ikke kun den danske omsætning.
- Det fremgår allerede af lovbemærkninger, og på den måde kan man sige, at der er tale om en præcisering af lovteksten.

[Straflempelse indebærer også fritagelse fra krav om konfiskation]

- For så vidt angår spørgsmålet om konfiskation, som der også blev spurgt til under 1. behandlingen, skal jeg forsøge at gøre det helt klart.
- I dag er det sådan, at hvis en virksomhed giver konkurrencemyndighederne oplysninger, der kan opklare et kartel, kan virksomheden få nedsat sin straf.
- Hvis virksomheden er den første, der giver oplysninger i den konkrete sag, kan det endda føre til, at tiltalen helt frafalder.
- Hvis en virksomhed har haft en gevinst ved at overtræde konkurrencereglerne, kan beløbet konfiskeres – enten fuldt ud eller efter en nedsættelse af beløbet.
- I praksis omfatter denne straflempelse også en fritagelse for kravet om konfiskation. Vi foreslår, at denne praksis lovfæstes.
- Det vil betyde, at det klart fremgår af loven, at straflempelsesreglerne også kan fritage for konfiskation, eller at konfiskationskravet kan nedsættes.

[Foreløbig ansøgning om straflempelse]

- En virksomhed, der i dag ansøger om straflempelse, skal samtidig med ansøgningen give fuld dokumentation for et kartel. Det kan være vanskeligt, og det kan måske endda afholde virksomheder fra at henvende sig til myndighederne.
- Vi foreslår derfor, at det skal være muligt, at indgive en foreløbig ansøgning om straflempelse, som kan følges op af dokumentation på et senere tidspunkt.
- Hensigten er at motivere virksomhederne til i større grad at ansøge om straflempelse og give konkurrencemyndighederne oplysninger om overtrædelse af reglerne.

8. Andet [8. slide]

- Til sidst lidt om forslaget om at udpege suppleanter til Konkurrencerådet og om den nordiske samarbejdsaftale.

[Suppleanter til Konkurrencerådet]

- Konkurrencerådet består i dag af 7 medlemmer og ingen suppleanter.
- Medlemmerne af Konkurrencerådet er udpeget på baggrund af deres personlige og faglige kvalifikationer. Ind i mellem sker det imidlertid, at disse medlemmer er inhabile i konkrete sager, og andre gange kan de – som alle andre – blive syge og være væk i længere perioder.
- Derfor foreslås det, at erhvervsministeren kan udpege suppleanter for medlemmerne. Det vil gøre Konkurrencerådet beslutningsdygtigt i sager, hvor flere medlemmer er inhabile eller er fraværende af andre årsager.

[Nordisk samarbejdsaftale]

- Den nye nordiske samarbejdsaftale er væsentlig for det nordiske samarbejde på konkurrenceområdet – bl.a. set i lyset af, at flere af de nordiske lande ikke er medlemmer af EU.
- Aftalen er en gensidig aftale, forstået på den måde, at de nordiske lande imellem kan anmode om oplysninger og bistand hos hinanden.
- F.eks. vil de danske konkurrencemyndigheder kunne anmode de finske myndigheder om at undersøge en finsk virksomhed, hvis en dansk virksomhed oplever konkurrencebegrænsninger i Danmark på grund af den finske virksomheds adfærd.
- Det har derfor stor betydning for det nordiske samarbejde, at Folketinget giver sit ratifikationssamtykke, og det håber jeg, at I er enige i.

9. Afslutning og spørgsmål [9. slide]

- Afslutningsvist vil jeg lige tilføje en bemærkning om anmeldelsessystemet, som et par af jer nævnte under førstebehandlingen.

- I det forslag, der blev sendt i høring før sommer, blev der lagt op til at afskaffe anmeldelsessystemet.
- Begrundelsen var, at Danmark er det eneste EU-land, der stadig har et anmeldelsessystem, og at systemet kun anvendes i begrænset omfang.
- Anmeldelsessystemet giver virksomhederne mulighed for at anmelde en konkret aftale til myndighederne med henblik på en vurdering af, om aftalen er lovlig.
- De høringssvar, vi fik, viste imidlertid, at virksomhederne – især de små og mellemstore virksomheder – sætter stor pris på anmeldelsessystemet, og de mener, at det stadig kan have væsentlig betydning.
- Virksomhederne anførte også, at udtalelserne fra konkurrencemyndighederne på baggrund af anmeldelser bidrager som fortolkning i andre sammenlignelige sager.
- Derfor har vi besluttet at bevare anmeldelsessystemet, som det er i dag, indtil videre, og det er ikke en del af det fremsatte lovforslag.
- Jeg håber, at lovforslaget nu står klarere for jer, og at I vil bakke op om de ændringer, som indgår i forslaget.
- Har I spørgsmål eller bemærkninger?